

Pääkirjoitus

Hoitotiede-lehden kolmaskymmenes vuosikerta – juhlavuosi

Olemme taas juhlavuoden äärellä: Hoitotiede-lehden 30. vuosikerta ilmestyy tänä vuonna. On siis hyvä syy kiittää kaikkia teitä Hoitotiede-lehden lukijoita, tukijoita ja tekijöitä, jotka olette olleet mukana Hoitotiede-lehden kolmen vuosikymmenen taipaleella. Tänä vuonna tulemme juhlistamaan 30. vuosikertaa jollakin tavalla jokaisessa numerossa. Hoitotiede-lehden ensimmäisessä numerossa päätoimittaja Sirkka Lauri kirjoitti: *Lehti pyrkii toisaalta palvelemaan alan tutkijoita antamalla mahdollisuuden suomenkielisten hoitotieteellisten artikkeleiden sekä aihepiiriin liittyvien kattausten ja mielipiteiden julkaisuun. Toisaalta lehti haluaa palvella hoitotyön käytäntöä ja koulutusta tarjoamalla tietoa mm. maassamme tehdystä tutkimuksesta käytännön toiminnan kehittämisen perustaksi.* (Lauri 1989) On hienoa huomata, että Hoitotiede-lehden tavoitteeseen on vastattu ja tässäkin lehdessä julkaistut artikkelit palvelevat sekä hoitotieteen tutkijoita että hoitotieteen alan kouluttajia ja johtajia.

Tässä lehdessä raportoidaan Hoitotiede-lehden lukijakyselyn tulokset (Helin, Helander & Aho). Vaikka vastausprosentti jäi alhaiseksi (19%), sata kaksikymmentä HTTS ry:n sähköpostilistalla ollutta jäsentä osallistui kyselyyn. Lämmin kiitos kaikille kyselyyn osallistuneille! Haluamme lämpimästi kiittää myös Hoitotieteiden tutkimusseuran johtokunnan ja Hoitotiede-lehden toimituskunnan jäseniä kyselyn mahdollistamisesta. Kyselyn tulosten mukaan lehteen ollaan keskimäärin tyytyväisiä: melko tyytyväisiä oli noin kaksi kolmesta ja erittäin tyytyväisiä noin joka viides vastannut. Ilahduttavaa oli myös lukea, että enemmistö (87%) piti Hoitotiede-lehteä itselleen hyödyllisenä. Saimme kyselyn kautta myös hyviä ehdotuksia lehden kehittämistyöhön.

Lehden vertaisarvioituista artikkeleista ensimmäinen (Stolt ym.) kuvaa suomalaisen hoitotieteen väitöskirjojen (n=443) ominaispiirteitä vuosilta 1984–2015. Tieteen-

alamme väitöskirjat ovat moninaistuneet menetelmissään, tutkimuskohteissaan ja kokoomaväitöskirjojen määrä suhteutettuna monografioihin on kasvanut. Toinen artikkeli (Jokiniemi ym.) kuvaa ylihoitajien (n=9) näkemyksiä kliinisesti erikoistuneiden hoitajien tehtävästä yliopistosairaalassa sekä näiden hoitajien työskentelyalueista ja osuudesta sairaanhoitajien kokonaismäärästä. Tulosten mukaan kliinisesti erikoistuneiden hoitajien tehtävien tunnettuus organisaatiossa on vielä puutteellista ja johtamisen tukea tarvitaan lisää. Kolmannessa artikkelissa kuvataan Lotvosen ym. tutkimus, jossa selvitettiin muun muassa palvelutaloon muuttaneiden ikääntyneiden (n=81) fyysistä toimintakykyä ja sen muutosta palvelutaloon muuton jälkeen. Tulosten mukaan tutkimukseen osallistuneiden ikääntyneiden alaraajojen suorituskyky heikentyi huomattavasti ja liikuntakyky sekä arkiaskareista suoriutumisen oli vaarassa vaikeutua entisestään. Kuntouttavien toimenpiteiden tarve näyttää olevan ilmeinen palvelutaloon muuttaneiden keskuudessa.

Neljännessä artikkelissa (Halkola ym.) kuvaillaan sairaanhoitajien (n=12) kokemuksia lasten kotisairaalassa tarvittavasta osaamisesta. Tulosten mukaan sairaanhoitajat tarvitsevat hyvin moninaista osaamista ja kehittämistä vaativina asioina nousivat yksintyöskentely sekä työympäristö- ja resurssikysymykset. Lehden viides artikkeli (Kynsilehto ym.) kuvaa koulu- ja opiskeluterveydenhuollon terveydenhoitajien (n=13) kokemuksia syömishäiriöiden varhaisesta puuttumisesta. Tulosten mukaan terveydenhoitajilla on monia keinoja puuttua ja hoitaa syömishäiriöstä kärsiviä oppilaita. Lehden viimeisessä artikkelissa (Kanste ym.) kuvataan opiskeluterveydenhuollon ammattilaisten, terveydenhoitajien (n=253) ja lääkäreiden (n=62) näkemyksiä yhteistyöstä mielenterveys- ja päihdepalvelujen sekä lastensuojelun kanssa toisen asteen oppilaitoksissa ja ammattikorkeakouluissa. Tulok-

set osoittivat, että ammattilaiset tekevät paljon yhteistyötä eri tahojen kanssa, mutta yhteistyömuodot ja -käytännöt vaihtelevat alueellisesti ja oppilaitosten välillä. Tämä asettaa opiskelijat eriarvoiseen asemaan palvelujen saatavuudessa.

Tässä lehden numerossa julkaistaan myös Hoitotiede-lehden kustantajan eli Hoitotieteiden tutkimusseura r.y.:n johtokunnan laatima tuore rinnakkaisjulkaisuohjeistus. Ohje kannattaa lukea tarkkaan ja se löytyy myös Hoitotiede-lehden verkkosivuilta. Pe-

rusperiaatteena on, että Hoitotiede-lehdessä julkaistusta artikkelista voi rinnakkaistalenta kustantajan pdf-version 12 kuukauden viiveajan (embargo) jälkeen. Artikkeleiden julkaiseminen kaupallisissa tai sosiaalisen median kanavissa (esim. ResearchGate, Academia.Edu, Facebook) on kuitenkin kielletty. Toivomme tämän ohjeistuksen selkeyttävän käytäntöjä ja lisäävän Hoitotiede-lehden artikkelien rinnakkaistalentaamista.

Toivomme kaikille lukijoillemme valoisaa kevättä!

Tampereella tammikuun 31. päivänä 2018
Katja Joronen ja Anja Rantanen

LÄHDE

Lauri S. (1989) Päätoimittajalta. *Hoitotiede* **1**(1), 1.